

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/81/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115213824
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsik
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7115213824.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Y. Q., A.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka Q. Q., A.. XX.X.XXXX, W. C. XX, O. a otec: F. U., A.. XX.X.XXXX, W. P. XX, O., N.. JUDr. Peter Dudič, zamestnanec Okresného súdu Košice - okolie, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

Návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec návrhom doručeným súdu dňa 26.5.2015 žiadal, aby znížil výživné na mal. Y. Q., A.. XX.XX.XXXX na sumu minimálneho výživného.

Matka s návrhom nesúhlasila, nakoľko výdaje na maloleté dieťa sú podstatne vyššie.

Kolíznym opatrovníkom po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa písomným podaním doručeným súdu dňa 21.7.2015 neodporučil znížiť výživné na mal. Y. Q., A.. XX.XX.XXXX.

Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 22P/156/2010 zo dňa 21.3.2011.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.5.2011.

V čase poslednej úpravy matka spolu s dieťaťom bývala u svojich rodičov. Do domácnosti neprispievala, nakoľko nemala finančné prostriedky a pomáhali jej rodičia. Matka bola evidovaná na Úrade práce, soc. vecí a rodiny, poberala sociálne dávky vo výške 69,10 Eur, rodinné prídavky nepoberala. Iný príjem nemala.

Mal. Y. v čase poslednej úpravy navštevoval materskú školu, pričom matka poplatky neplatila z dôvodu sociálnej odkázanosti. Okrem bežných výdavkov mala matka zvýšené výdaje v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, nakoľko maloletý bol často chorý.

Otec v čase poslednej úpravy býval v podnájme, za ktorý mesačne platil 280 Eur. Bol evidovaný na úrade práce. Otec sociálne dávky nepoberal, brigádnicke si privyrábal s príjmom vo výške 400 Eur mesačne. Iný príjem nemal. Majetok nevlastnil žiadny.

Otec v návrhu uviedol, že v čase poslednej úpravy súd vychádzal z jeho vtedajšieho príjmu. V posledných rokoch sa jeho finančná situácia výrazne zhoršila a opätovne vycestoval za prácou do zahraničia, kde bude mať len minimálny príjem, ktorý nepostačí na pokrytie bežných výdavkov. Preto žiada o zníženie výživného na minimum.

Z výpovede matky súd zistil, že s otcom od roku 2010 odkedy nežijú v spoločnej domácnosti na syna nijakým spôsobom neprispel, o syna sa nezaujíma, neplatí výživné. Voči otcovi je vedené trestné konanie pod sp. zn. 10T 47/2013 a bol vydaný trestný rozkaz a ďalšie trestné konanie pod sp. zn. 7T 32/2014. Okrem toho sa vedú aj exekučné konania. Matka je od 1.1.2015 nezamestnaná a od 1.7.2015 požiadala o dávky v hmotnej núdzi. S návrhom otca nesúhlasí. Uviedla, že otec požíva alkoholické nápoje denne vo veľkom množstve, na ktoré peniaze vždy nájde. Po požití je agresívny, čo spôsobuje ďalšie jeho problémy v profesnom aj súkromnom živote. Dôkazy ohľadne jeho správania sa nachádzajú v trestných konaniach. Na maloletého syna nijakým spôsobom neprispieva ani sa nezaujíma. Od 1.1.2015 je nezamestnaná, predtým bola zamestnaná s príjmom vo výške 630 Eur brutto.

Mal. Y. má 8 rokov. Výdavky má matka nasledovné: stravné 50 Eur, cestovné 100 Eur mesačne, školné 10 Eur mesačne, školská jedáleň 20 Eur mesačne, družina 10 Eur mesačne, školské potreby 10 Eur, kozmetika 10 Eur, lieky 20 Eur a krúžky 50 Eur, voľnočasové aktivity 50 Eur, oblečenie 20 Eur, obuv 100 Eur, lekárske vyšetrenia 200 Eur, hračky 100 Eur a tábor 350 Eur. Spolu základné výdavky 1.500 Eur. Mal. Y. trpí atopickým ekzémom, musí mu kupovať špeciálne oleje do kúpeľa, mydlá a krémy. Navštevuje zdravotnú kliniku, kde je ročný poplatok 169 Eur. Nakoľko syn navštevuje základnú školu s futbalovým zameraním mimo Košíc musí ho denne voziť s čím sú spojené finančné výdavky. V škole sú základné náklady pri vstupe do ročníka a počas roka : aktivity, školské potreby, jedáleň, lyžiarsky výcvik, plavecký výcvik, škola v prírode. V priebehu roka vzhľadom k tomu, že rastie 3x musí meniť obuv. V súčasnosti má veľkosť č. 32. Okrem toho musí kúpiť kopačky, halovky, letnú obuv, zimnú obuv. Maloletý sa venuje aj iným krúžkom, napr. tanečný krúžok Čarnulienka a hudobný, plavecký, nakoľko je najlepší plavec v ročníku. Maloletého majú záujem trénovať aj zahraniční tréneri. V súčasnosti má trénera aj na území Slovenska a Maďarska, nakoľko je veľmi talentovaný a tieto výdaje sú vyššie, pretože musí zabezpečiť výstroj a dochádzanie. Okrem toho zabezpečuje rôzne výlety a iné voľnočasové aktivity, interaktívne pomôcky.

Vzhľadom k tomu, že otec si neplní vyživovaciu povinnosť poberá náhradné výživné.

Z pripojeného doručenia opisu mzdových listov zamestnávateľa otca bolo zistené, že tento bol zamestnaný na dobu určitú do 4.8.2015. Pracovný pomer bol ukončený na základe dohody podnetu zamestnanca k 13.2.2015. Jeho priemerný mesačný zárobok od 8/2014 do 2/2015 bol vo výške 497,38 Eur.

Z potvrdenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že matka bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 1.1.2015.

Z pripojeného oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že matka poberá prídavok na dieťa od 1.1.2015 mesačne v sume 23,52 Eur, súčasne je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bol v evidencii od 8.11.2010 do 29.8.2011. Dňa 30.8.2011 bol vyradený pre nespokojnosť. Menovaný nepoberá pomoc v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky.

Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5, zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností

a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods. 1,2 cit. zákona pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 76 ods. 1,2 cit. zákona výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa ust. § 77 ods. 1,2 cit. zákona právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Podľa ust. § 78 ods. 1,2,3 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného, teda aj o znížení výživného je nutné porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného v čase skoršieho určenia výživného a v čase terajšieho rozhodovania. Pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 163 ods. 2 O.s.p.), platia ust. § 62 ods. 1,2,5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho, aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoja jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Z citovaných zákonných ustanovení ako i z vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

Súd podrobným a dôsledným porovnaním pomerov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom a návrh otca na zníženie výživného zamietol. Pri rozhodovaní vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom prihliadol na nezmenený počet vyživovacích povinností na strane rodičov, na osobnú starostlivosť matky o maloleté dieťa a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a otec ním môže prispievať na výživu dieťaťa aj naďalej. Od poslednej úpravy sa zvýšili výdavky na mal. Y., pretože vzhľadom na jeho vek vzrástli náklady na jeho výchovu, výživu, ošatenie, záujmovú činnosť oproti výdavkom, ktoré mala matka v čase poslednej úpravy. Súd posúdil pomery účastníkov a dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 100 Eur mesačne pre mal. Y. vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca, ktorý iné vyživovacie povinnosti nemá a zohľadňuje aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd poznamenáva, že výživné vo výške 100 Eur mesačne pre mal. Y., ktoré predstavuje výživné na jeden deň 3,33 Eur zohľadňuje len základnú mieru nevyhnutných potrieb maloletého ale vychádzajúc z § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby maloletého dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je

potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré podmieňujú mieru uspokojenia, resp. sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa. Ďalej poukazuje na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý zaradil majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšíril východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne je možnosť poskytovania výživného. Uvedené výživné ani zďaleka nepostačuje na úplné uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a preto matka osobnou starostlivosťou a spontánnym zabezpečením jeho odôvodnených potrieb si plní vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu minimálne v takom rozsahu v akom je zviazaný otec. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že otec na základe vlastnej žiadosti skončil pracovný pomer u zamestnávateľa pričom dosahoval príjem vo výške 497 Eur. Ku skončeniu pracovného pomeru došlo teda na podnet otca bez reálnej možnosti získať nové zamestnanie minimálne s rovnakou mzdou je vzdaním sa bez dôležitého dôvodu zamestnania. Preto nemožno k zmene pomerov v dôsledku opísaného chovania sa otca prihliadať a jeho schopnosti a možnosti je nevyhnutné posudzovať tak, ako keby k tejto nepriaznivej zmene v jeho zárobkových možnostiach a schopnostiach nedošlo. V danom prípade je otec ako povinný rodič majúci maloleté dieťa a sústavne sa pripravujúce na budúce povolanie, ktoré nie je schopné samé sa živiť, je povinný využitím svojich subjektívnych vlastností najmä vzdelania a pracovných skúseností organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu.

Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom je zakotvený v rámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm. a/ Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy, aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a tak isto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča i dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných, objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodičov je potrebné vychádzať nie len z jeho vykazovaného príjmu, ale aj z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu.

Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia a vzájomne sa podmieňujú a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 100 Eur mesačne je primerané berúc do úvahy, že odôvodnené potreby dieťaťa do značnej miery sú závislé na schopnostiach a možnostiach otca.

Vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenia citované zákonné ustanovenia preto návrh otca na zníženie výživného zamietol.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 146 ods. 1, písm. a/ O.s.p., kedy žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v 3 písomných vyhotoveniach.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Odvolanie musí obsahovať tieto náležitosti: musí byť z neho zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a dátované, musí byť z neho zrejmé, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda a v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha, musí byť predložené s potrebným počtom rovnopisov a prílohami, tak aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví jeho kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1, 2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.